

КЪУДАЙЛАНЫ МАШТАЙ ТУУГАНЛЫ – 80 ЖЫЛ

Жюрек очыктыкык

КЪУДАЙЛАНЫ Маштайны лирика жигиттери кепдоло. Аланы бир бирге ушакан бир зат барды. Ма, сөз юкөн, эски чурокка кыраар, ала, жамалса, энтта да бир затка жарда деп сагыш эткен кыарт. Ол, жашуу кыйынлыкканы юсперинден оюм эте кетип, калкыууга бериледи. Тюшонде уа узун сабаңда кыралган асмакың, чыбык урулган жарылаңы, юксюне сюелтен туу билены кереди. Уяңып, бу дүниени жарык-лыгына кыууанган кыарт сабыр эсе да, аны жашылгы кызаатада өтгени трагедиялды. Постни оюмуна көрө, ол аны суу талышакка ушактанды. Маштайны бир назмууңу жигити торкмени кызыды. Лирика жигит, аны не беж оюсе да:

*Жаны, айтыңың жужьга санасанг,
Жерини юночюна жон жок, кырасанг.
Кесим сынгабамна кеси башымдан,
Душманым ажа айтыңың тууган ташыңдан...*

– дейди. Кыяда эсе да тилсиз жашаңдан эсе, кесини тууган элден кыланган, ана тилинде сөлөшкөн көп да игиди деп аңгалтады ол.

Дагында бу китапта эсе кыалган назмула кепдоло. «Кыойчу бла туманчык» деген назму ушак жада жазылганды. Келип, кирише кзонган туман урттакчык кыойчу бла сөлөшөт.

– Кыоңчу болуп тохтаганма,
Жогорюн сюв.
Жюбиден кыякыбызды
Бу жерге кой?

– деп соруто туманчык. Кыойчу уа, ана жууап эте, көп торлою колго кептирди. Ма, сөз юкөн, чабык бла кеме – алдан кыайы эе болурга болууду тентге? Туман келип, таңуу басады, алай ол не болмайды тауга:

Элбрус бла Ала-Тоону
Кыучакларында өсгөн

Кавказ көп закый акылманнаны жаратканды бешик жылда бла кеси кыучакында. Бу жер болганды Мекка, Мадина да бийик бийик орус жазычууларга. Бери терк-терк геотургуанды Пушкин, Лермонтов, Лев Толстой, Тихонов...

Бу сыйлы жерде ёсон тебегерен голлю юксюде уя салган булбул малкыр поэзияды. Ол голлю канатларында жаратылганды Маштай да. Алай аны, чапырасыңа, козон, тутхан, тууган тамырларыңдан жел алып кетеди, кыра жез, кыайтыгы кенгликте.

Не юрөрсө да, ол кыра жез аны алып кетайды бошунакыга. Кёк теренинде учуп барганын көрүп, кысады кеси кыойчуна чыпаракнык абы булдучук (Ала-Тоондан Кавказга келген кыонак). Аны болушуну да тошоди ол бир жер-суу асанасы кыойнундан бирси жер-суу асанасы огурулу кыойнуна.

Отну бир заманда да маукук бла букчурадлык тойбосе – жаланда жарыкчанды жарык жана барлыкды ол от. Тюз аңызды айт Маштайны фамхуу су да. Тауду жашны юксюне кыйындыкканы аур ташы ауп басса да, кысыр кыя ташың, эки жарып, аны уллу шымхамны голоч чыгыды кудуретин жарыкчаныкына.

Малкыры бла Ала-Тоону кыучакларында өсгөн Къудайланы Маштай аласы да ёчюмзлик ол элд, алай бизни кыргыз жазуучулар кеслерин иги жаныңдан кёргозталганды ала аны аламат, тамаша ёнон эшталганылары бла.

Маштайны сюви Кавказда жаратылган эсе да, аны кыяны, тини, кудуретте табынууду да бизни!

Чыңыз АЙМАТОВ,
Кыргызстанын халк жазуучусу,
СССР-ни Ленин атлы саягысына лауреаты.

*Туман кетип, тау калады
Емюрюк кызады.
Тауга киши ие тойлоду,
Таулупа барды...*

Кыш бла кыойу кыонакбайыдыла бери келгенин, алай эсе уялап беюорди бу жери. Байдлай магынаны тутхан аруу назмуу, аны сойюп окутча, тыңч, аңгылашыңулу тилде жазылганды.

НАЗМУЛАРЫНДА таулуга, жетим суюу барган черөгүге да, жан салып, ала бла аны тилинде сөлөшгөндү. Аны «Таулуга» деген назмуу суратлап магынасы бир да болмаганына жарыкты, терени. Мында инсан бла табияттың бир суратта эңчи өңөтте бла, метафорала бла жасалып, кёргозтолгонди. Назмуу өзгө Ата журтта тансыктыкканд, аны бла тобушоону кыууанчандан кыралды. Бу назмуу азыраак келгенде да, аны чыгармачылыгынык бек жарык бетинча, адабит жолунда бек уллу хорлапмаңга кыаргакты тиийилди. Кыарачыйлы Семеланы Юмайы Мстин тауну юксюне кыла алып, аны суратта эңчи алай апыл ушакты көрөндү бу тизгилде:

*Кышы, жайы наркат, назы кёгерип,
Шыңдык ёсюп, бир бирине чыргып,
Аяз урса, баш ураллап, ийилп,
Кыайыштыла,
Торло-торло кийипти.*

Кёз алыпга келгир суратта хар бир таулуну жюргөңе жууккудала.

Малкыр жазуучуланы, аны кыой да, битеу дүнида жазуучуланы да хар төлсую кеси заманына кыулык эте келгенди. Ол тюзюмдө, терсимди деп, аны юксюндөн даулаша кепдоло. Алай, сюисе, сюисемсе да, поэт, жамуат адамы кыларда, саясат болуунаны юксюндөн сагыш эткен турмады. Болсада Маштайны партиязы, Ленинге, революцияга атлаган замат-аптагыды.

Малкыр поэзияны кенг арбазына, артык ёшуу уртуу этпей, сабыр келгенден бири эди Къудайланы Маштай. Мен аны тагыныны, поэзияны бла шагырай беле турганыны отуз жылдан атлаганды.

Мени Маштай бла шагърейи кыоңчу кылап башланганын юксюндөн бир – эки эсе айтырга кыоңчу жылдада. Мени Нальчинын маштайнын кореспондентти Куеңозд.

Аны назмулары, китаплары кыргыз тилде да басмаланганды. Аны «Кыргыз жери – өз жерим» деген китебин да мен кыргыз тилде, ол эрттеден

Лирикасы ады. Жокчу онундады десек да, жарар. Аны уланды сөзю Ата журтга, аны ала кесини, сюймеклиге, шүөх-лукчу беклигине, урунуу аруулугуна аталады. Анда кырабу жокду.

Адамны, табияттың, кёкдө жулдупланы, жерде умултаны теренден аңгыларга итинген назмуучуну ич сезими бла ты сёзөндө чыралык жокду. Ол сабаңдан кыойчу тагы бла бирге кыалам журоткен назмуучу керти адам болганы бам эди.

Къудайланы Маштайны «Елюм» деген назмуу эңиректе. Мында кеткенлени ауазлары оштилген тизгиле бардыла Кыясынын, Керимни, башканыны поэзияларында да. Алай бу чыгарманы лирика жигити, дүниялыкты тез болмаганына жарый, кесини ажалы кыларды энтта да башка адамлада кыайтарылганын айтады. Бу назмуда философия магына жөңгөди.

*Тюшдю манга жан берирге,
Алум жок кырап керирге.
Елюмго киши жеринде,
Елдум, койомо теримге...*

Атым, жюгенин да сюйрөй,
Тюзде кыалды, исизлей.

Фамхуну жарык торсюю

жанында журоткенме. Анда айтылган сөзале биогон да эсимдөдиле.

«Бу мен колгого келтирген назмуларыңа поэт, аруу жасалган, омакы стелде угай, ат юксюнде, иер кышага неда тобуруна таандырып, школ дестерге тошоур турганды. Аланы жазган, Кыргызстанда аты айтылган кыоңчуладан бири, Къудайланы Маштайны» – дейди газетчи корреспондентти Куеңозд.

шарърей харфармы тансыкылай, алай окуганыма. Анда уа авторну кесини ишине, тилине, миллет адабиятына сюймеклиге сөөнөлөгө турды.

Ол алай отурулу ниетлени юсперинден бери келгенден саясат басмаланган «Емюрюк жолу» деген китабында да аламат назмула жазганды.

Маштай Чегемден шахарга келгени сайын республикалык редакцияга кыайта-кыайта туруучу эди. Кыайта уа, кесини назмуу тизгилеринде жазганын, жарык саламалашып, жагынган жагына сайлап, бир кыучакылай кыоңмаучу эди. Биогон аны

ол халы, көз алпыма келе, дагында бир кер тансыкчыл, жюрек жылуучу сөзгөна болома.

Бир кере уа Маштайга, мен, муну санга хазырлап тура эдим деп газет статьяны береме. Ол а, барганымансанг, хармет эмтесенг, сен аны манга сукмал турлык тойло эңди деп, бек кыуунады.

Мен а биогон, аны жарык сыратың көз алпыма келтире, аны журметине жюек сөзюмо айтууну сыйлы борчума санай, бу сөзлени андан жазам.

ГАЙЛАНЫ МАХТИ,
РФ-ни Журналисттерини сюсюну члени.

Адамны адамлыгы шүөхундан танылыр

уунтады», – дагында бир кызуум башка назмулары Темиркул көчүргөн эди. Ала жетишимчи жылда – Совет Кыргызстанына жазуучулары деген био-библиография суратчыкында да басмаланганды.

КЪУДАЙЛАНЫ Маштайны эм татлы тенглеринден бири Джалил Садыков эди. Джалил артында эде Чегемге Бастыра кыонакка келип турганды. Джалил орононо Маштайны Бастырака эл молк шокуну бошашганы юнон аңгылайды, деп беизиреучо эдиле кыргызлы шүөхлары.

«Алай а, сен кылапай ветеранр да бол, Маштайдан уста уа билмеласа малчылыкканы. Дагында литература жашауда эм алда сен болса, нек эсе да», – деп ойнар эди Маштай да.

Джалил Садыков литературга жашай келген эди. Аны да деген китабы чыккында. Джалилге 20 жыл бола эди. Ол Маштай бла танышканды. «Ала-Тоо» журналы жуулу секретары эди. Андан сора ол «Кыргызстан маданияты» деген уллу журналы баш редактору болганды. Юнонлорго Джалил Кыргызстаны белгилги поэтти, белгилги драматургуду. Бу жагын пёсалага көре спектакль салында. «Манас», «Семетей», «Саяткер» спектаклье уа Кыргызстанында бююнлордо да кетмедилерди.

СОВЕТ Урматыбетов да Маштайны шүөхларындан бири болганды. Ол таулуга жашаудан бир апты-жети жылга кичи эди. Алай аны жылрары битеу Кыргызстанда айтылган турганды. Ол кезирде бир нөмчө назму китап да жазганды. Ол «Киргизгосиздатда» суратлап литературга бир редактору болуп ишлегенди. Маштайны поэзиясын жюргө блө сюйгөди. Ала танышкандан сора алаңы шагърейиликтери

апа? Кеси да кыайынлык көрор ююн кыламангын поесте.

Байдыла, эседе-бузда болмай турганылай, Маштайны ишлеген жерине, таулуга келип да кылып эди бирде. Ол заманда кыоңчу

шү кыошладан да келир эдиле биланы айтылманына тыңыларга. Сора, горон отуруп, кезуу-кезуу жыр айта эдиле. Ызы бла кими – таурху, кими – бир сейир ишини, кими – «Манасдан» бир юксюне, Маштай а – нартланы халкырың...

Ардаң а Сароңовде да, Къудай улду да кеслерини назмулары окур эдиле кыошда. Байдыланы биринчи китабыны аты – Таула бла таулуга – болганы эштта бошдан тоюканди. Ол эди Маштайны назмулары, биринчи болуп, малкыр таулуга окур тилге көчүргөн да.

ЮРИИ Смышляев (1937 жылда тууганды) бийик адамдыгы болган, белгилги орусту

Жайлыкылада жазылган назмула

Белгилги поэт Къудайланы Маштай, Огары Чегемде тууп, шоклода да мында окулуп. Нальчиңке педучилище киреди. Умулду эди билими болурга... Алай, көчгончолук аны умулларың жарык чолук кыойдуруп, зорлукну ачууун сынатды: таулугага окурга эркиңлик берилгенде уа, не мердет, жыл сыны озул эди.

Кыргызстанны Кант районда жашай, кыойла кутгөндү – кыаламы уа дайым биргесине. Чегемде башлаган чыгармачылыгынын мында өсчүдөди. Алай бла Маштай мамысы жюргөн, аты айтылган поэт эки кыойчу болганды. Аны назмулары тау халкында, кыой сюрююну кыайында жазылганды.

дипе, уллу сый да бергенди, радио бла назмуларын окуганды, газетледе бир журналанды басмаланганды. Маштайны назмулары көрө, аруу макталмай жылга жазылып, кыргызыла алаңы сюйюп журлгандыла.

Даражаы бек журюгенди, фамхуучун да дайым беллегенди. Ол көп майдала, сыйлы грамотала бла сауыланганды. Аны 1963 жылда экинчи назму китабы чыкканылай окууна, Фрунзеде СССР-ни Жазуучуларыны сюсюну членине аладыла.

Маштайны аңа тилде китабы – «Тууган элим» – Нальчиңке ол кеси кыайтынчы окуна (1968 ж.) чыккың эди. Чыгармачылыгы аңа тилде Чегемде башлап, кыргыз тилде есаюруп, дагында аны тилине кыайтып, эки тилде да бирча аруу жазганды. Кыргыз халкына, аны жерине, адеттерине, жашуу тиричилигине уллу сюймеклигин айтады. Аны бла бирге аны назмулары сюрюн кыайынлыкканы айрыган жерине сюймеклигиден, тансыктыккандан тулодула.

Бек ала кыагында угай, жюргөңиде тизгилгенди ала. Китаплары да бек алгя аңа. «Кими» жеринде, кыргыз тилинде чыккыңдыла: «Арноо», «Жайлоодо», «Тоо голдөйөр», «Ак» Ала-Тоо» дагында башхалыры. Фрунзеде, Москвада, Нальчиңке да орус тилде, Бишкек китабы белгилди. Саулайда Маштай отнөрт китап чыгарганды.

Журукта, Чегемге кек кыайганды – 1977 жылы. Алай бла ол Кыргызда 32 жыл жашаганды, жашаууну асламысы анда өтгөндү. Саулугу да болмай, дагында жазганды, аны тилинде кигилла чыгарырга тыгышгөндү.

ГАБАЛАНЫ АСИЯТ,
Филология институту кандадты.

Сомонкул Кыргызстан

Ол экиси бла Къубанын эңчи уллу чыгармачылыгына.

СОМОНКУЛ Бонбалаев (1888-1967 жж.) Кыргызстандын кыякы келген чыгармачылыгында да аламат билгенди. Осмонкул Кыргызстанны аруу табиятыңан, халкыны жигитлигин, халал жюреклигин, адамдарыны огурулулугун айтып болганды кесини жарыраңды. Осмонкул адамыла халкыны бети болгандай турдыла не заманда да. Къудайланы Маштай ол адам бла таныш эди, аны бир талай жылрары да биле эди.

Ол Осмонкул бла Къубанын бирге эстереди, бир назмула.

Игиликни унутмактыкты – аманлыкты өткенди бир башкылык жокду. Аны уста билгенди Маштай. Ол ёмюрдөн ахырга дери кыалгандырызайлы кыяңды кыргыз халкыга, аны жерине, хар бир адамна.

«Суду кыалгы, кыонакбайлай, Туугарыңга ачык байла, Кёздю сөзюм жок былайда, Билмесем да кыош айта.

Ач юксюнде гурьжин болган,
Ажыш кыалганды болган,
Ат тизгини кетип кыюлдан,
Жел учуруп босагымдан.

Ол юксюнде гурьжин болган,
Мени этгизген сакылап,
Ийгилигин мен да унутмай,
Андан жаздым богон былай.

МАХИЛЛАНЫ АЗИЯ,
Миллет библиотеказы кыулыкчусу.

Къубанын Акаев (1919 жылы тууганды) кыарачый-малкыр жазуучуланы барыны да уллу шүөхү эди. Аланы барында «Киргизгосиздатда» суратлап литературга редактору болганды. Кыргыз жазуучулары литфоруна башчылык эткенде да, болуша турганды. Къубаныны юксюндөн бизни Кыясынын «газетте 1951 жылда окуулу, ол литературатунда биринчи айтпалам эте башлаганды.

Акаев кыргыз тилге көп поэтилен көчүргөндү. Аланы араларында Сурков, Турсун-заде, Чу

ПРЕМЬЕРА

Бююнлюкге келишген кыайгыла

Сабийлеге дер литература чыгарма жазып, сахнада оюн салгандар да бирча кыайлында. Алай ол иш сахнада факхулу элисе, кыраучуну кыайсын да, сахида, кыунада, кесини жыл санан унутуп.

«Фатум» театры Антон де Сент-Экзюпери «Маленький принц» деген романына көрө оюн сабийлеге, уллулга да режиссер Казбек Даудагоров салганды.

Залда ол ингриде гитче кыраучула да бар эдиле. Алай асламы уа жаш тило, абаданла эдиле. Жерле жеткенде, атауучулга да кыагыланы жайыл, отургандыла. Бу оюн, мени акылыма көре, гитче, улугу да бирча керекди. Хар ким да, хар тило да мында кеси келгенни, билеп тургандай, сан эткенге, унуткан, неда жангы затланы да табарыкты. Сөз ючюн, «адам кезю бла угай, жюргери бла кереди» деген оюн мында дайында кыайтарга ала. Аны кертигин залда отуруп тура эсгербез.

Жангылыкты «Маленький принц» деген оюнун баш темасы. Жашчык, голюо бла тойшош, башы дунча лагы келгенде, алада жашган патча, географ, бухгалтер, толкю-бары да сөздиле жангылыкты. Кертиди, аланы хар бирини салтауу башкыды, алай аны ючюн ол жетилгендейди, бары да андан кесина кыгулурга кереш жашайдыла.

Дагыда оюнун сагыш этдирген, башы аны ючюн салынган кыа-абаданла бла сабийлене араларында аныглау болмаганды. Ата-анала балаларыны не сойлепкени, жюргери неге итингенерин билгере излемей, неда аланы кеслери алларына кыюл, хар бири да энчи жашуу бла жашаганларын кергозтеди.

Сабий жюрек этюрюкю тарк сөздю. Бири бир адалгыны ол унутпайды. Аны, кесина, жюргери учунаганыны, голно ийсин, аны ариулугу аныламаганыны, жулдугу лагы кыаран, алагы бир маре окуна жетгере излемегени багыламады. Гитче адармекчыланы францужяны алай ойнайды, алай байды – алагы тёртпюн ишпей, аны ичинде уа кыойчык бла аны жюгери барды десек, ага ичиндеги эдиле. Ол кеси керп тургандай, сурат ишлестен а, ушатмагынасы

Бу театры Мадинаны башка оюнда да көре турганбыз. Баям, жашчыкты сыфатында аны кесини бай ич дунясы, биреуну жасууну, өз жасуучу, ачыккылды билген хунери, аны кесинден сабийлик узакгыса кетмегени, голге, жулдугула да кыуана билгени керюндю. Юсонде жарык белги койилмери, жергин плашы, сары чачы – суратлада болуучу мелекене ушатадыла.

Дагыда сценорафияны

Георгий Налочев бла Мадина Докхукина.

юсонден да бир-эки сөз. Жаланада сахнада, кыумга ушатып, дуппуну юсюо бла сары кыумач жабылыпды. Жашчык бизи планетага келгенде, башыдан, глорбуса, битку кыярала керюнгөн шар эншгерек тоюш, хар артык зат жок, сахна жарлыракды десек да, хар не анылашынуу, магыналы.

«Маленький принц» терктер кыайтарылган сөзле бардыла: «Кимни юйретсе да, ага жуульбю», – деп. «Фатум» кесини кырауучуну ич оюнлагы юйреткенди да, энди андан кыруу да аны излейби.

САРАКУЛАНЫ АСИЯТ.
Суратын **АБДУЛЛАГАНЫ** Марина алганды.

Саялык сактау

Бек башы - тазалыкты

Иеги инфекциялыны кыауудула санитар-эпидемиология аданы болуучу бир жибик таппалурмай эсе, арт жамлада КМР-ни жеринде иеги инфекциялыны эпидемия жайылулары эмда адамланы кыаууларыны аспам халда адуруган кезулеру болмагандыла.

Кыайн иеги инфекциядан аруу кыоруучу респиратор аруулардан бла грипптен сора экинчи жереди. Иеги инфекциялына дисентерия, колера, салмонелла, вирус гепатит «А», брошюрный тиф энтерител, гастроэнтерит, дагыда бир кыаум башчалары киреди. Аруу башынан кезинде аланы барыны да бирге ушатыган жерлери бардыла: адамны кыуарыгы келеди, кыло болкынады, ич этеди, халы кыаруусуга айланады, эти кыайн, температура кеткоролуру.

Бу аруулары барысы да кыайнчы саналады, кыоркуулугула, берикра бек гитче сабийлеге, абаданладан эсе, аланы араларында арууганла 3-4 керке кеп болардыла. Жыны

бек юсю кезуе, былай кыарыганда, адамгы бек тап заарына. Алай, жасуучу, ол а торло-торло иеги инфекция аруулары халыгарында чыккыган патоген микроорганизмдер кылаууларына, кейбирууларга, вирус гепатит «А», брошюрный тиф энтерител, гастроэнтерит, дагыда бир кыаум башчалары киреди. Аруу башынан кезинде аланы барыны да бирге ушатыган жерлери бардыла: адамны кыуарыгы келеди, кыло болкынады, ич этеди, халы кыаруусуга айланады, эти кыайн, температура кеткоролуру.

Салмонелладан башка бу аруула суу бла да жулугадыла. Эмда жайыладыла. Кеп кезуледе арууну кыозгычула жа

КЕРМЮЧ

Жарык ыз

Мечланы Казим аты жаш тило библиотеканы кыраудине беларында, Кыбаргы-Малкыр Россияго кыошкулганына от, кермюч ачыкканды. Анда илму, торых эм башка китапла салынгандыла. Аланы бир кыауумуна энчи эс буррады.

Сөз ючюн, «Сердце Кавказа» деген китап тау элени, Минги тауну, Малкыраны кешенелерини эм башка сейир, тарыхта уллу магыналары болган, аруу жерлерин уллу суратлада ачыкканды. Андан сора, «На изломе времён» эм «Кавказский конный дивизион возвращается из забвения» деген О. Л. Опрешкуну китаплары Кыбаргы-Малкыраны белгисиз бетлерин, орус-тюрк, биринчи битеуини урушка кыатышкан жашларын атларын айтдырган адамлары юсюндөн жазарды, алачы кыыйн жашауларын, халтасы жоюлуп кеткенлерин да тура этеди.

Малкыраны факхулу публицисты, уста адвокаты эм тюз ниетли адамы Шахаланы Баситын, орус патчаканы аксирини офицери Орус-бийланы Ибрагимин, доктор Абайланы Исмаильин, кавказ миллеттенде кыуарыган аты акер дивизионны саяндауру этип, Георгий Жюрку алгы жашлыны эм башхаланы кыаууларын ачыккылды.

«В вечном движении» деген жыйымдык китапты уа Аппайланы Жаухар бла Арнольд Баскаев Кыбаргы-Малкыраны айткылык адамларына атагындады, аланы жашауларын, халдерин керпозтөрдиле. Тарыхта кеслерини жарык ызларын кыоган – Шахаланы Баситын, Малкырукыяны Дадашын, Жаболаны Ахияны сыфатлары бла таныштыды. Бу китапта дагыда Кючюканы Магометин, Бальнаны Марзипаны, Наршалааны Сакинаны эм башка белгили адамланы юспердинде дагыда табарыкканды.

«Книга памяти» деген китап, ачы урушка кыатышты, бизни бюгонгюно кюнобюз жарык болур ючюн жанабары бла таныштыды. Бу китаптагы кыярал, малкырук, керти адамланы атлары өлмюсү, өмюрлүк болгыналары ишкисиз ийнанасы.

АБДУЛЛАГАНЫ Марина.

Нальчикки футболчула алга чыккыгандыла

Нальчикде «Спартак» стадионда сегиз конню ичинде спорту сайлыгы устасы, Совет Союзун чемпиону Александр Ашешевни турмуштине жумушчу футболчулары араларында тогузуну Битеурессе турнир бардырылганды. Ол кезинде ол команда сейрикти матчла, аруу оюнла да кергозгөндиле. Хар тобушунда да хунерлиле белгиленгендиле. Бу конюле турнир жайыганды эм хорлаганы саугалау болгонды.

Анда ючюнчи жерин Нальчикте «Элбрус» конюнады алганды. Ашыр матчта да турнирни бек кюлюо «Спартак» эм «Нарбек» командалары тобушгендиле. Ала экиси да Нальчиккендиле. Футболчула бир бирге хорлоптамагы кыаты керешгендиле, болсода «Нарбек» экинчи жерге чыккыганды. «Спартак» команда уа турнирни бек иги командады деген аты эм биринчи жерге тийиши болгонды.

Башка командада майдаласы кыалган эседе да, спонсорла эм Ашешеваны тукум аланы саугасыз кыоймгандыла. Кыбаргы-Малкыраны Президентини Администрациясыны башчысы Альберт Каржарову атында командадагы фотопаратла, КМР-ни Футболдан федерациясы уа юношер футбол топ бергендиле.

Башка командада майдаласы кыалган эседе да, спонсорла эм Ашешеваны тукум аланы саугасыз кыоймгандыла. Кыбаргы-Малкыраны Президентини Администрациясыны башчысы Альберт Каржарову атында командадагы фотопаратла, КМР-ни Футболдан федерациясы уа юношер футбол топ бергендиле. Матчланы кезуелеринде кеси командаларында бек иги футболчула да белгиленгендиле. Махачкыладан «Олимп» команданын ойнауучу Арслан Арслангериев, нальчикчиле «Элбрус» эм «31-чи номер

даны ойнауучу Игорь Моткаленко уа бек ичи чабуулукту этимекке саналганды. Турнирни кезинде, тогуз кыбак эшикпеге ожикте керкириктип, «Бек иги» «бомбардир» деген аты «Спартак» футболчуу Казбек Богатырв тийиши болганды. Ала барысы да DVD теверле бл саугалангандыла.

«Спартак - Нальчикчи» футболчулары автографлары салынган топ бла Аб-хандан келген «Нарт» команда саугалыганды. Махачкыяны футбол командасы хорламга итинуюлду, «Спартак» команда уа биринчи жерин алганы ючюн футбол кийимге тийиши болгондыла.

Саугалау бошлагандан сора Ашешеваны тукуму керкеш Хасан Ашешев бу турнирге кыатышкылагыла быллай футболчула эсгергендери ючюн ата-аналары кыарылыгын билдиргенди. Кыбаргы-Малкыраны футболдан федерациясыны председатели Мухамед Эзедков хорлаганын энтта да бир кер алгышыларды. Ала, керти си бла да, сейрикти, аруу да оюн кергозгөнтөрлени белгиленгенди ол команданын барысын да келир журда бардырылгык чыккыганды.

ОСМАЛЛАНЫ Аишат.
Суратын **Р.МАМИЕВ** алганды.

Жай сому

Оюмлу кыарау

Юриевна Журавская.

Быйыл сабийле Минги тауну тийресинде кыалды солуркыларын, ала турулук жерлени казырыкыларын Элбрус району администрациясыны башчысыны заместители Мурчаланы Людмиладан сорганбыз. Ол былай айтканды:

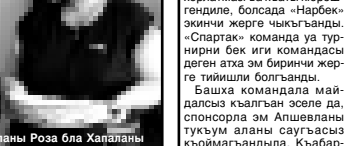
Солу кезуеде кыайгысы апрельни апындан окуяна этип башлаганыбыз. Бу иште жууялы республикалы комиссияны таматасы, Правительствоуну Председателины заместители Мадина Дащюкова бизни району комиссиясы да бир нечя керке жый

лук саяктуу бейомобезно таматасыны телефонлары басманланганды. Ол ышануучулы телефонлары бла хар ата-ана да сөлөширге болукдула, кемчиликлени билгери билдиргесе, бек иги этеркидиле.

Энди кыалган эки ырыкны ичинде солу юйле санитар-эпидемиология болуучу юсюндөн кыагытлагы кыл селдерге керекди. Бюгонлюкде битену саямаланы этгенге быладыла: УМЦ «Элбрус», «Иткюло», турбаза

Сабийле пластинден этген залга.

Аш-суу Журавская Уяналаны Роза бла Халпаланы Любова (солордан оюнга).

«Элбрус» спорт-сукумун ичмилдирген комплекс «Бахсан». Аладан сора да, району школларында 5-чи

июнда солу лагерге ачыкканды. Алада 830 сабий солуп, жангы окуу жылга кюч-кыаруу алай, хазыр болукдула.

Бу иш Тырнаууну биринчи школ-лицейинде кыайл кыуаралганын кесибиз да кердик. Солу лагерде юйретючю Юриевна Журавская айтканы керке, мында жоос сабий солуркудула. Ала асфальтда, кыагытта сурат ишпей, пластинденде кымакыяны жигиттерин эте, тигилде, назмула окууда да эришдиле.

Бек Факмулугага саугала да бердиле. Бари жюргөн жашчыкыла бла кыошкыла Уяналаны Роза бла Халпаланы Люба этген ашырыкыяны жараты ашайдыла.

Текст, суратла да **МАМАЙЛАНЫ** Алияндиле.

УЧРЕДИТЕЛЬ: Кыбаргы-Малкыр Республикасы Парламентини бла Правительствоу

<p>Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал</p> <p>РЕДАКЦИЯ: АЛИКАЛЫ Владимир, АППАЙЛАНЫ Музафар (баш редактору заместители), БЕЙШАЙЛАНЫ Биттин (баш редактору заместители), МУТИРЛАНЫ Асият, КУЛБЫЛАНЫ Асият, ТУКУЛАНЫ Хасан, ТОКУМАЛАНЫ Хусейин, ТОКШУЛАНЫ Борис (жууялы секретары).</p>	<p>ТЕЛЕФОНЛА: Ректорат премьерини - 42-63-01. Баш редактору заместители - 42-38-21, 47-26-22. Жууялы секретары - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректоры - 42-63-52.</p> <p>РЕДАКЦИЯНЫ БЕЛОМЛЕРИ: Жаманат-политика жашуучу бейомо - 42-67-68, 42-24-02. Экономикалы бейомо - 42-66-73. Култураны бейомо - 42-68-72. Социалны позитиваны бейомо - 42-66-76, 47-27-58. Жангылыккыла бла спорту бейомо - 47-26-39, 42-66-71. Писмоаланы,рекламаны эм билдируучини бейомо - 42-37-94. Тимчиликкыны бейомо - 47-31-28. Бухгалтерия - 42-36-87. Операторы - 47-26-28, 42-39-65.</p>	<p>Редакция авторла бла кыагыт жюргөтмейди. Кюл жамалгагы рецензия эткендиз эм ала артка кыагыттарымайдыла.</p> <p>Газетде басманланган материалда айткыган оюмда редакцияны оюму бла келишмекке болукдула. Алада айткыган хар хал анычын, Россия Федерацияны басманлы юсюндөн Законоку тийишчилде, материалды авторлары кеслери жууадыла.</p> <p>Редакция авторларыны жетекчилден (машина бла басылган 5-6 бет) кюлю алмайды.</p> <p>Газет Басманы эм асылды информацияны эркинжигери кыоруучула жаны бла Кыбаргы-Малкыр район инспекцияда 1994 жылда 14-чю июльда регистрания эткендиз.</p> <p>Регистрация номер — 0066. Индекс - 51532</p>	<p>Газетини басмагыча КМР-ни Култура эм информация коммуникация министрствосуно компьютер службасы кауа атылат.</p> <p>Резет 1905 жылда Революция аты региструлакы полиграфкомбинатда басманланганды, Нальчик шахар.</p> <p>Ленин аты проспекти, 33</p> <p>Газетини ислерине таппандар ючюн КМР-ни почта нычасы федеральны Управленисы жууадыла. Телефонсы: 44-06-51, 49-71-59</p> <p>Газетини промисияны салгы ючюн КМР-ни «Роснефть» акционер общество жууадыла. Телефон: 42-69-34</p>	<p>Номерге графикте керне 19 сагытта кыюп салынады. 20.00 сагытта кыюп салынганды.</p> <p>ГАЗЕТИНИ НОМЕРИНИ ЧЫГАРГАНЛА: Байсыланы Марзипат - де журый редактор; Кетениланы Эльфия - жууялы секретарыны заместители; Акчушланы Форуза, Ахматланы Шахидя, Зезаланы Лида - корректорла.</p> <p>Тиражы 3750 экз. Заказ № 1764</p>	<p>РЕДАКЦИЯНЫ АДРЕСИ:</p> <p>360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 5</p>
--	--	---	--	--	---